ja Eesti riigi- ning administratiivõigust, olles eeskätt ajaloolisdogmaatilist laadi. Ta Eestisse puutuvaist töist on tähtsamad: „Die Quellen des estnischen Verwaltungsrechts“ (*Acta* B IX, XIV, XX, 1926, 1929, 1930), „Die Verfassungsentwicklung Estlands 1918—1928“ (Jahrbuch des öffentlichen Rechts; ka eriraamatuna, Tübingen, 1928), „Die Verfassungsentwicklung Estlands 1929—1934“ (*ibid.*; Tübingen, 1935), „Das Staatsangehörigkeitsrecht in Estland“ („Zeitschrift für Ostrecht“, a.-k. IV, 3; ka eriraamatuna, Berliin, 1930) ja „La Revision de la Constitution de la République estonienne“ („Revue du Droit Public“ 1937). Tema muud teosed ja kirjutised käsitlevad avalikku õigust, ajalugu, hariduse ja kultuuri ning eriti hõimuliikumise probleeme. Oma kõnedes ja kirjutisis on ta tutvustanud Ungarit Eestis ja Eestit Ungaris. C. on hõimurahvaste lähendamise veendunumaid juhte ning aktiivsemaid teostajaid. Ta on kevadest 1934 alates Soome-Ugri Kultuurkongresside Ungari peatoimkonna esimees.

„Eesti Hõim“ 1928, nr. 2; Tartu ülikooli arhiivist ja isikl. saadud andmed. *J. U.*

CZERNAY, Theodor Hermann Ernst, balti-saksa õpetaja ja ajaloolane, sünd. 10. II 1835 vkj. Kuramaal arsti pojana, õppis Tartu ülikoolis filoloogiat 1853—57 ja omandas kandidaadiastme 1860, oli Jelgava (Miitavi) gümnaasiumis peamiselt kreeka keele õpetajaks 1862—82, Pärnu gümnaasiumi direktoriks 1882—92, loobus siis kohalt ja pühendas oma jõu Pärnu linnaarhiivi korraldamisele ja uurimisele. Pärnu Muinsuuurimise Seltsi asutamisel 1896 valiti ta seltsi esimeheks, kellena teotses enda surmani 20. XII 1907 vkj. Pärnus. — C. töist on väärtuslikumad Liivimaa vastureformatsiooni ajastu kohta käivad publikatsioonid „Fünfzehn Briefe des Fabianus Quadrantinus an den Bischof von Ermeland Martin Cromer aus den Jahren 1582 bis 1588“ (SB Pernau II, 1901) ja „Elf weitere Actenstücke aus dem Bischöfl. Archiv zu Frauenburg in Ostpreussen“ (SB Pernau III, 1904). Peale nende avaldas ta J. G. Franck'i „Sachen so auff dem grossen Landtage A^0 1681 zu Riga passiret“ (SB Pernau I, 1899). C. kirjutistest Pärnu ajaloo kohta mainitagu „Fabianus Quadrantinus und die Gegenreformation in Pernau“ ja „Zur Geschichte der St. Nicolai-Kirche in Pernau“ (mõlemad ilm. SB Pernau II, 1899).

C. isikl. toimikud ERKA-s; SB Pernau VI, 1908—1909 (1911), lk. 1—3 (E. Glück); *Alb. Curonorum* (1932). *N. L.*

D.

DAHL, Christian, rootsi rahvusest merendustegelane, sünd. 7. IV 1839 vkj. Tallinnas laevakapteni pojana, lõpetas kohaliku kreiskooli, õppis paar a. gümnaasiumis, siirdus 1853 merele ja lõpetas 1857 Riia kaugesõidu merenduskooli. Sõitnud kuni 1863 enamasti Heinaste reederi Andres Veide laevadel, astus ta Vene-Ameerika laevaühingu teenistusse. Kui Kr. Valdemars'i (vt. *Suppl.)* õhutusel ning Jüri Veide ja J. Mihkelson'i tegelikul eestvõttel rühm Liivi ranniku eesti ja läti laevade omanikke otsustas asutada Heinastes merenduskooli, nõustus D. asuma selle õpetajaks ja juhatajaks. Kool avati 23. nov. 1864 vkj., kinnitati 1867 valitsuse poolt kaheklassise õppekava alusel lähisõidu tüürimeeste ettevalmistamiseks ja muudeti 1880. a. 3-klassiseks kaugesõidu õppeasutiseks. A-st 1893 enda surmani töötas D. Liepāja (Liibavi) merenduskooli juhatajana; surn. 27. VIII 1904 vkj. Liepājas. — D-i energiline tegevus on suuresti kaasa mõjunud eesti ja läti merenduse arengule ja hoogustanud laevameeste ettevõtlikkust. Kahel suvel, 1876 ja 1877, sooritas ta koos kaptenite N. Raudsepa ja J. Kursein'iga Vene Merenduse Arendamise Seltsi ülesandel Siberisse Obi jõele ja Põhja-Jäämerele pikemad uurimisretked, mille ülesandeks oli laevaühenduse võimaluste organiseerimine Siberi ja Euroopa vahel. Nende ekspeditsioonide kohta ilmus D-i sulest pikem venekeelne aruanne „Описаніе двухъ экспедицій въ рѣку Обь, снаряженныхъ членами Имп. Общества для содѣйствія русскому торговому мореходству графомъ А. Е. Комаровскимъ, А. К. Трапезниковымъ, А. М. Сибиряковымъ и И. В. Черняевымъ, въ 1876 и 1877 годахъ“ (Moskva, 1877).

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 43